

'פולמוס מכונות הגילוח'

'גילוח כהלכה'

מכונות גילוח: בגיליון הנוכחי נלמד בעזרת השם, מהם אופני הגילוח המותרים על פי ההלכה, בלי להיכשל באיסור הקפת הזקן. כהקדמה נביא את מקורות הנושא כפי שהתבאר בגיליון הקודם (226). מבוואר **במשנה** (מכות דף כ.) על הזקן שתיים מכאן ושתיים מכאן ואחת מלמטה, עוד מבוואר **בגמ'** (שם דף כ:) שאחד המקיף ואחד הניקף עוברין בלאו, ונקטו **פוסקים** שהמגלח את עצמו בתער עובר בעשר לאוין, חמש מצד המקיף וחמש מצד הניקף.

1. גילוח שיש בו השחתה

אסור רק בתער: מבוואר **בגמ'** (מכות דף כא.) תנו רבנן ופאת זקנים לא יגלחו (ויקרא פרק כא פסוק ה), יכול אפי' גילוח במספרים יאה ח"יב, תלמוד לומר לא תשחית (ויקרא פרק יט פסוק כז). אי לא תשחית, יכול אם לקטו במלקט ורהיטני הא חייב, תלמוד לומר לא יגלחו. הא כיצד, גילוח שיש בו השחתה, הוי אומר זה תער.

נחלקו הראשונים בפרוש מלקט ורהיטני ומה טעם ההיתר, לדעת **רש"י** (שבת דף צו. ד"ה לפי, קידושין דף לה: ד"ה תלמוד לומר), בפירוש המושג 'מלקט', כתב, 'מקצוע' שהוא כלי עץ שברזל חד נעוץ בראשו, ומשייף על ידו את רוחב הקרש ומחליקו, ומותר כי אין דרך גילוח בהם, שהרי מדובר בכלי של נגלים שאינו מיועד לגילוח. והיינו שלפי שיטת **רש"י** האיסור הוא רק בכלי שהדרך לגלח בו, ואין הבדל אם עוקר את השערה מהשורש, או רק חותך אותה.

אבל **הרמב"ם** (פירוש המשניות מכות פסוק ג' משנה ה'), מפרש 'רהיטני', ברזל שאינו משרש את השער וכותרת מעיקרו. 'מלקט' המלכחים. וכן פירש **המאירי** (קידושין דף לה:), ואם לקטו במלקט וברהיטני ובכיוצא באלו מכלים שמלקטין בהם את השער דרך ליקוט, ועוקרין אותו משרש, פטורין זה גילוח. והיינו שלפי שיטת **הרמב"ם** והמאירי ההיתר הוא משום שהוא תלישה ולא גילוח, ולא תלוי אם הדרך לגלח בו.

והנפק"מ בין **רש"י** להרמב"ם, אם מגלח בכלי שאין דרך לגלח בו, לדעת **רש"י** פטור, כי אין דרך לגלח בו, לדעת **הרמב"ם** חייב שהרי אינו עוקרו מן השורש ורק תלישה מותרת ולא גילוח.

2. משחת גילוח

גילוח במשחת: לדעת **הבית הלל** (ו"ד סוף סימן קפא), אסור להוריד את שערת הזקן במשחת גילוח, משום שאין לך השחתה גדולה מזו. אך **הבבסי יוסף** (ו"ד סימן קפ"א עסקי ח') נחלק עליו וסובר שמותר להוריד את שערת הזקן במשחת גילוח, ומוסיף שכן היה המנהג המקובל בזמנו בעיר אדום אצל רבים מיראי השם, שמורחים סם כמו עיסה רכה על הזקן, ועל ידי כך נגשר כל השער. וציין לדברי **הש"ת**

משיב כהלכה

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.
כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה!
(ההגרלה על דעת רבני המכון)

הפרס השבועי: 4 זוכים בספר 'כשרות מכונות הגילוח' להגאון רבי אליהו דרעי זצ"ל

שאלה: מה שורש הענין לגדל זקן ופאות ארוכים?

איזה אורך פאות הראש והזקן ראוי לגדל, מקום הנחת הפאות, מה הטעם בגידול הפאות והזקן - על פי פרד"ס, הלכה, קבלה, חסידות, מוסר, וזמנה.
מקורות: 'הדרת פנים זקן' להג"ר **משה ניסן ווינער שליט"א**.
קונטרס 'אורך הפאות', להג"ר **בנימין מאר שליט"א**.

תשובות ניתן להעביר עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה), בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחד מהאפשרויות הבאות:

- בקו 'הילכתא' טלפון 052-5377085 שולוח 4
- בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'עומק הפשט'
- בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
- במסמ מספר 1532-6507823
- במייל 5047867@gmail.com

4 הזוכים בהגרלת גיליון 226 על ספר 'כשרות מכונות הגילוח' הרה"ג יעקב זקס שליט"א ראש כולל 'מימי חיים' ירושלים הרה"ג משה אפרים אינדיק שליט"א ביתר עיילית הרה"ג יעקב ישראל אומן שליט"א מודיעין עיילית הבנה"ח כמר אלי זיידאני ג"ו ירושלים

המדור השבועי נתרם לעילוי נשמת הרב המחבר הגאון רבי אליהו בן סוליקה זצוק"ל מחבר ספר 'כשרות מכונות הגילוח'

הסידרה הפופולארית במחיר מיוחד לקוראי גיליון 'עומק הפשט' להזמנות חייג עכשיו 054-8453381

דעות המתירים מובאים בספרים דלהלן: ספר 'מכונת גילוח בהלכה' להג"ר יהודה אריה פפויטר שליט"א, 'כעין תער' להג"ר יואל שילה שליט"א, המביאים את שיטת המתירים, לעומת שיטת האוסרים.

מידע נוסף ניתן לראות במאמר הג"ר ישראל שטילרמן שליט"א 'קונטרס נפתח לראש, וכעת פורסם בקובץ וישרון ניסן תשע"ט, מאמר בעליל מאת הג"ר יחיאל גולדברג שליט"א.

5. עיקרי הצדדים

סברת האוסרים: סברת האוסרים היא, שהתורה לא הזכירה איסור של תער, אלא שהאיסור הוא בגילוח שיש בו השחתה, ומפורש בבית הלל ובשו"ת שמש צדקה (יו"ד סימן סא) ובחנתם סופר (חלק א' אורח חיים סימן קנד), והנהגות רעק"א ועוד הרבה פוסקים, שתער לא דוקא, ואם מצליח לעשות השחתה עם מספרים עובר באיסור דאורייתא, כלשונו החתם סופר (שו"ת סימן קנ"ד) 'דחי' תער לא כתב בקרא אלא לא תשחית, וההיתר במספרים כעין תער הוא משום שאינו משחית את כל השיער כתער, ולכן במכונת גילוח שמשחיתת את כל השיער אסור מדאורייתא, למרות שחותך עם שני סכנים ממספרים. ובמניין הרבה הוכחות, שמספרים כעין תער אינו משחית את עיקר השיער, כמבואר בלשונו הריב"ן (מכות דף כא. ד"ה ת"ל) 'ומספרים אינו משחיתים שאין חותכין שיער בצד עיקר כתער', וכן משמעות הנימוק יוסף (דף ג' מדפי הרי"ף ד"ה עד שיטלנו), ובינו בחיי (פרשת קדושים ט"ז פס' כז), וביתור מפורש כן בלשונו הסמ"ק מצוי (מצוה ע), 'ואין השחתה במספרים ואפילו כעין תער'. ומה שטענו המתירים, שחותך עם שני סכנים דומה ומספרים, הרי במכונת החדשות התברר בוודאות כי ידי בדיקות יסודיות וכן עולה בבירור מפרסומי חברת הייצור על פי צילומים, שבדרך כלל הסכין חותך לבד עם ללא עזרת הלהט (ורק בשערות גדולות נעזר ברשת), והרי זה ממש כמו תער ולא כמו מספרים, גם לפי הבנת המתירים בדברי הפרישה.

ויכוח שעל פי הבדיקה של טכנאים ורובנים מומחים נמצא השחתת שערות לחלוטין בכל גילוח, ואפילו אם היה רק ספק חיתוך, המתגלה נכנס לשאלה האם נחשב פסיק רישא נדיחא ל"ה וכו', וכבר הורה הגרי"ש אלישיב זצ"ל (קובץ תשובות חלק א' סימן ל"ב, דעת רבותינו בענין מכונות גילוח) שהוא דבר פשוט שכל זמן שלא ברור שלא אחת אפילו שיער אחת אסור כדין פסיק דאורייתא לחומרא, וההיתר הוא רק כאשר בוודאות לא יחתוך שני שערות. ובמכונות של זמננו, בחזקת שהוא מאלח מהשושן, בפרט לאור העובדה שחברות הייצור משקיעות מיליונים בפינוח המכונות, שגילוח בצורה הכי חלקה שאפשר, ולכן אי אפשר לסמוך על עדויות שונות מהמתירים בעבר.

בפרט לאור העובדה, שבמכונות הגילוח של זמננו הנקבים ברשת רחבים פי ארבע מרוחב השערות, וכך גם העור חודר פנימה, נמצא שהסכין חותך את השערה ממש צמוד בלשונו. בשנים האחרונות התחדשו מכונות בעלי סכין כפול (lift & cut), שפועל בשני שלבים (double action), מושך את השערה לא תוך מקום הסכנים, וחותך צמוד לשורש ומגלח למשי, ולפעמים החיתוך מגיע עד מתחת לגובה פני העור, והרי זה בכלל תער.

סברת המפרש גמ' הרי מפורש גמ' שאין חייב על מספרים כעין תער, וכך נפסק בשו"ע (שמות במספרים כעין תער, והמתירים סומכים על דברי האוסרים) (סימן קפא ס"ק ג) 'ש'מספרים כעין תער' מותר אפילו כאשר מביא לאותה תוצאה של תער, וההבדל בין תער שאסור למספרים שמוותר, הוא באופן הגילוח ולא בתוצאה, ולכן מכונת גילוח שחותכת עם שני סכנים מותר כמו מספרים, אף שאינה משחיתת את השיער מעיקרו, ואינו דומה לתער שאסור, שדוקא תער אסרה תורה. ועוד שאינו פסיק רישא משחיתת את השערות מהשושן.

6. המכונות הראשונות

גדולי הדור: בדור הראשון של מכונות הגילוח, נחלקו בדיון גדולי אותן דור, מורא בשם הג"ר חיים עזר גרוזינסקי זצ"ל בעל האחיזה (הליכות שלמה תפילה פרק ב' הערה 34, תשובות והנהגות חלק א' סימן תנ"ט) שהתיר להתגלח במכונות, וכן כתב להתייר בשו"ת תירוש ויצהר (סימן מ' ד"ה אמנם כד), שמותר לגלח במכונות גילוח שהוא מותר כמו מספרים.

מאידך החפץ חיים (בספרו ליקוטי הלכות מכות פרק ג' עמוד 25 עין משפט אות ד') והחולק' (מעשה איש, וכפי שהעיד בשמו הגר"ש וואזנר והגר"מ ש' והגר"ח קניבסקי והגר"ח קניבסקי) אסרו בתוקף להתגלח עם המכונות גילוח, ובלשונם של החפץ חיים 'המאשיקע החדשה' מלח כתער ממש, שחית' תולש את השיער לגמרי ולא נשאר כלום מהשערות, והמספר בהם את זקנו, עובר לכאורה על הפסוק

שמש צדקה (יו"ד סימן ס"א) שנחלק על הבית הלל מהגמ' בנזיר. הוכחה להיתר, מופיע בשו"ת נודע ביהודה (שו"ת נתינא יו"ד תשובה פא) מבין המחבר הג"ר שמואל סג"ל זצ"ל, מדברי הגמ' (נזיר דף מ.). שמצוות גילוח נזיר ומצווה לוליים, מתקיימים רק בתער ולא בסם המשיח את השיער. ונזיר את דברי הגמ' האה"ן הדין באיסור גילוח פאת הזקן, מותר במשחת גילוח, כיון שאינו חייב אלא בגילוח שיש בו השחתה, וכדי לאסור צריך שיהיה 'תער' לרעותא, גם שייקא גילוח, וגם שיש בו השחתה, והוכיח כדבריו מהריט"א (מכות ג' כ:) שמותר לגלח בסם.

ומסיים באזהרה שלא להוריד את המשחה בסכין או דבר חד, כיון שבקלות עלול להגיע לגילוח שיש בו השחתה בשערות שנחלשו ולא תלש, ועל ידי הסכין נחתכים והרי זה כמו תער, אלא יגרד באמצעות קיסם וכדומה שאין בו חשש שמא יחתוך השערות. וכן נוקט החפץ חיים (בספרו 'מחנה ישראל' חלק א' פרק כ"א אות י'). שמותר להוריד את הזקן על ידי משחה, בתנאי שלא יוריד בסכין כי אם בקיסם של עץ וכדומה. ודעת הג"ר משה פיינשטיין זצ"ל (רשומי אהרן חלק א' יו"ד סימן קפ"א אות ב') שאם מוריד את השערות בחפץ חד, יש בזה רק איסור דרבנן הו"ר כעין תער ולא דרך מספרים.

והגדיר הגרי"ש אלישיב זצ"ל (דברי יעקב מכות דף כ. עמוד קנ"ב אות ד'), אשרי האיש יו"ד פרק י"ז אות י"ג, שאסור להוריד את השערות בקיסם חד שיכול לחתוך תפוח, ואם הקיסם לא יכול לחתוך תפוח, מותר.

הגיבונים שורף יתור: לשואלים בדין מכונת גילוח השיב החזו"א זצ"ל (מעשה איש חלק ד' עמוד קנ"ט), והג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל (הליכות שלמה תפילה עמוד א'), הרי אפשר להוריד השערות על ידי משחה, ואפילו שהוא שורף את העור, צריך יותר לחשוש מאיסורי תורה, כי הרי הגיבונים שורף יתור. [כיום ניתן להשיג משחת גילוח של שורפת, כמו לא מערב את המשחה בחלב במקום מים אינו שורף].

3. מכונת תספורת ופאתר

גילוח במכונה: אופן פעולת מכונת תספורת ופאתר, היא באופן שמורכבים על המכונה שני סכנים בצורת מסרקים המוצמדים אחד לשני. החיצוני קבוע אל המכונה ולא זז, והפנימי נע ימינה ושמאלה בעת הפעלת המכונה, וכך נחתכות השערות הנכנסות בין שני המסרקים.

אופן הגילוח הראוי במכונה, לא הצמיד אל עור הפנים את הסכין הקבועה 'הבסיס', באופן שהסכין תגע ממונית כלפי חוץ, ולהזיז את כלשה המכונה מתקדמת על העור, שהסכין תגע לא תהיה סמוכה לקצה הסכין הקבועה, וכך לפני כן צריך לרודד שהסכין הקבועה עבה מספיק, וכן הסכין תגע לא תגיע בבשר. כמו כן כאשר מסדר את הפתחים, אין ליישר את הקצוות באופן שארש המכונה צמוד לבשר. במכונות מסוימות ניתן להתחמש גם באופן שהופך את המכונה להגיה הנעה מוצמדת לבשר, כאשר הסכין עבה ורוחקה מספיק מהסכין השני. מומלץ להתייעץ עם מומחה בתחום איך לעשות את הבדיקה, כיון שיש בזה כמה פרטים חשובים שיש לדקדק בהם.

4. פולמוס מכונות גילוח

המצאות: עם התקדמות הטכנולוגיה לפני כמאה שנה, המציאו מכונת גילוח כתחליף לתער הוותיק. אופן פעולת המכונות הראשונות במכונת גילוח, הוא שמורכב על ראש המכונה מנוע עם מערכת סכנים פנימית, העוספים ברשת דקה המגנינה על עור הפנים, ומסתובבים בתנועה במהירה, וכאשר מצמידים את המכונה לעור הפנים, השערות נחתכות אל תוך הרשת בין החרצנים והחורים, ונחתכות. ומשום כך התעורר הפולמוס הגדול בין גדולי התורה האם מותר להתגלח במכונת גילוח אלו, שמא הוא בכלל תער שאסרה תורה.

במאמר הקצר שלפנינו אין אפשרות להקיא את כל הנושא, ועל כן הרוצה ללמוד ביסודיות את כל צדדי 'פולמוס מכונות גילוח', יכול לעיין בעשרות ספרים וקונטרסים שהתחברו על הנושא, ונציין באת מספר ספרים יסודיים בסוגיא סבוכה זו, שחלק ניכר מהגיליון הנוכחי מלוקט מאותם ספרים.

מראי מקומות: דעות האוסרים מובאים בהרחבה בספרים דלהלן: ספר 'הדרת פנים זקן' להג"ר משה ניסן ווינער שליט"א, קונטרס 'כידור דברים' להג"ר משה מרדכי קארפ שליט"א, 'שערות מכונות גילוח' להג"ר אליהו דרעי זצ"ל, 'הנוי והצנח' להג"ר ישראל מאיר מורגנשטן שליט"א, 'סם החיים' ליקוט מכתבים מכל הגדולים שאוסרים. ולישיתסל כן סוגי המכונות כיום אסורות, מלבד הדגמים שיש עליהם הכשר, בקונטרס חוט השער בעניני גילוח הזקן והשחתת מאת הג"ר מנשה אביעזרי שליט"א מאריך לדחות מדוע לא שייך להתייר במכונות החדשות של היום, מכא היתירים שנאמרו על ידי המתירים.

קול קורא

הן מודעת לכל דבר פירצת מכוונת הגילוח, אשר אסורה רבותינו גדולי הדור, מרן החפץ חיים זצ"ל, ומרן החו"א זצ"ל, וזה אפילו במכונות שבימינו אשר מאז כבר עברו המכונות שליליים בריס, וגדירות ודיות. וכן הודו מרן בעל קדושת יעקב זצ"ל, ומרן הגר"מ זצ"ל, בשם מרן החו"א שהיה אוסר בכל מכוונת תערעור, כפי שכתבנו לך בכתב הער אל "אל תשחית", וכל גילוח שיש בו השחתה אסור כמבואר במכונות בא. וברבסיים פ"ב מערכות.

ולכן כל המכוונת הנחלשות למישי אפי-רק בשתי שערות, הן בכלל אסור. רוב החפץ חיים זצ"ל, ומכונות ראף על כל המכוונות הקורות לעומד פניו ואלא להרשות הכנסת מכוונת גילוח והכלות לגלח למישי, וא' המקיף וא' הניקף במשמש, ומצד גודלה ללמוד בספרו של רבינו החפץ חיים זצ"ל וצוק"ל "תפארת אדם" שנוסד על חיוק שמירת אסור זה, ובו מבאר שבו "המקומות הנחלשות".

יוסף שליו אלישיב

א.ר.ל. שטיינמן

מוכח לזכור ולתקן

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שמואל אדלר

שריה דבליצקי זצ"ל (במכתב בספר כשרות מכוונת הגילוח) שאי אפשר לומר בהחלט אסור שהרבה אנשים מנגלים ולא ניחא להו למרייהו מכוונת הכי, אולם לבחורי השיבות יש להורות לאיסור, ולא רק בגדר ספק דאורייתא לחומרא אלא מעיקר הדין יש לאסור.

8. דעת המתירים

הסוכרים שרבי משה ממתי: ידוע בשם הגר"מ משה פיינשטיין זצ"ל שמותר להנחיל במכוונת גילוח, כי המכוונת טוחנת את השער ולא חותכת כעין תער, וכתב **במדג גבעות עולם** (חלק א' עמוד צ"ה) **שהגר"א העניקין זצ"ל** (עדות לישראל דף קט"ו ע"א אות נ', יגל יעקב עמוד קכ"א) התיר לגלח במכוונת גילוח חשמלית, משום שיש חציצה בין הסכין לפנים ואין הלהב נוגע בבשר, ואינו משחית את הזקן, שהרי ניכר ההבדל בין גילוח בתער בשער, לגילוח על ידי מכוונת שרבים מבני התורה נוהגים להתיר.

וכתב במדג גבעות עולם שהגר"מ משה לא סמך על היתר זה בלבד, אלא עיקר טעמו להתיר משום שהאיסור הוא רק תער, אבל מכוונת גילוח אינו 'חותך' ואינו תער, אלא 'טוחן' את השערות מרוב מהירות הסיבוב. והחפץ חיים אסר רק במכוונת 'לדית' משום שיש בו סיכנים חדים ויש שם מעשה גילוח כמו בתער, אבל במכוונת חשמלית לא דיבר. וכך היה רבי משה בודק את המכוונת כשרה לגילוח, שהיה לוחץ את סכין הגילוח על ידו, ואם חתך את האצבע היה אסור, שעלול לחתוך השערות, ואם אינו חותך מותר, שהרי אינו כל לחתוך אלא רק טוחן את השערות.

כאשר נשאל רבי משה פיינשטיין האם יש מקום להחמיר לא גלח? השיב רבי משה פיינשטיין, שזה כמו להחמיר 'לא לחתוך' חלה בשבת מחשש קוצר! והסיבה שזה כתב על כך על חשובה באגרות משה להתיר שימוש במכוונת גילוח, משום שאף שאין בו איסור מהשתת מכל מקום צורת היהודי הוא רק בזקן. וכך המנהג באמריקה להתיר על פי רבי משה פיינשטיין.

הסוכרים שרבי משה אוסר: ישנם מבני ותלמידי רבי משה שאוסרים, משום שלשיטתם כיום המצב השתנה, שהרי כל ההיתר של רבי משה פיינשטיין התייך שאינו חותך את השערות אלא טוחן, אבל בזמננו המציאות מוכיחה שהסוכרים שבמכוונות כן חותכים, כפי שנראה לעיניים בתמונות ובפרסומים של החברות השונות המשווקות את מכוונות הגילוח. ועוד ישכינו יש סוגי סיכנים שאם מניחו על הדין חותך ופוצע הדין שהוא חותך. [ניתן להרגיש זאת בדיקה פשוטה של סיבוב הסכין ביד בתוך הרשת ולראות שפוצע את העור].

וכפי שמעיד בנו הגר"ר **אובן פיינשטיין שליט"א** (מובא בספר כשרות מכוונות גילוח במכתב הגר"ר שריה דבליצקי, מוסף שבת קודש תשס"ט תולדות 23) שההיתר של אביו הגר"מ משה פיינשטיין נאמר רק במכוונת גילוח השונות שעדיין לא היה הדיון להתגלח במכוונת, ומתקיים בו שני תנאים, הלהב אינו חד ואינו יכול לחתוך את השערה רק בצירוף שני להבים ביחד, והלהב אינו נוגע בעור, אבל היום המציאות השתנתה ולכן גם לדעת רבי משה פיינשטיין, יש לאסור. וכן מעיד הגר"ר **משה מרדכי קארפ שליט"א** (קונטרס בירור דברים) בשם בנו הגר"ר **דוד פיינשטיין שליט"א** שכיום שיש סכין כפולה אסור.

עדיף שלא: הגר"ר **עובדיה יוסף זצ"ל** (שו"ת יביע אומר יו"ד חלק ט' סימן י'), ליקוט יוסף קיצור שו"ע סימן קפ"א סעיף ב'), הסיק לדניא, כל איש שיכול לגלח זקנו לא לתקנו במספרים של כעין שלקע תבוא על פני ברה, אבל אדם שאינו יכול מסיבות פרנסה או שלום בית, ומגולח לגלח במכוונת חשמלית יש לו עליו לסמוך, ולבדק שיהיה לא להדק רק בצירוף שני להבים ביחד, והלהב אינו נוגע בעור, השבועי (כשרות מכוונות גילוח עמוד קא) אמר הגר"ר עובדיה יוסף, שמכוונת הגילוח ליום משחית ממש את השערות ועוקרן מהשורש, ויש ספק גדול שהמגלח זקנו בהם עובר על לאו של תשחית פאת זקנך, ולכן מייצג לא לגלח במכוונת גילוח כי אם במכוונת מהשאירה קצת מהשערות.

מובא בשם הגר"ר **אבא שאול זצ"ל** (יביע אומר ח"ט יו"ד סי' י' סוף אות ט"ו), שהתיר מכוונת גילוח, כי לא חתך, אפילו אם פניו הינו חלקים מעט, כדן, מסיפריים כעין תער שמוותר. וכן הורה כ"ק **אדמו"ר מצאנז קצקונג וינבורג זיע"א** (שו"ת דברי יציב יו"ד סימן ט"א), שבדק את מכוונת הגילוח, והתברר שהרשת אינו חותך, רק מגין על הבשר, והגילוח הוא רק על ידי הסכין שאינו נוגע בבשר מחמת הפסק הרשת, ולכן אינו בכלל אסור השחתה שהוא רק בעיקר משרשו. ומכל מקום יש לחוש לשיטת האשונים שפטור אבל אסור. ועוד שמצד הקבלה אין לגלח כלל.

נפאת זקנך
לגלח
ושומר נפשו
ירחק מזה
מאד.
מעיד הגר"ר
שמואל הלוי
ואזנר זצ"ל
(שו"ת) שבט
הלוי חלק י'
סימן קל"ו
בשם החו"א,
כאשר
היה עוסק
עמו
בגדוד
מכוונת
הגילוח,
פשוט לו
שהוא
עוון
תער בעצמו
שם שחית
את השערה
כתער ממש,
כדעת החפץ
חיים זצ"ל,
והוסיף
לפניו
עשרות
בשנים
כשתחש
מכוונת
גילוח

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר

עדכוני הלכה

מכונות גילוח כשרות

הראשונים: בשנים האחרונות שוקו לשוק מספר סוגי מכונות כשרות למחדיר, כדי שלא יצטרכו לגלח במכונה רגילה ששונה במחלוקת ההלכתית הניל. הראשון שנכנס לעובי הקורה ועשה מכונת גילוח כשרה היה הגר' אליהו דרעי זצ"ל שהנפיק מכונה כשרה בכשרות הגר' מרדכי גרוס שליט"א.

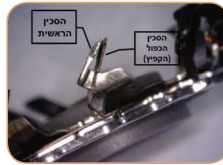
גילוח כהלכה: בחודשים האחרונים התחילו לייצר ולשווק סט רשתות כשרות, 'גילוח כהלכה' בראשות הגר' עמרם פריד שליט"א חבר בית הדין בנשיאות הגר' שמואל אליעזר שטרן שליט"א, שמתאים להרכבה על ראש רוב סוגי המכונות הנפוצות כמו חברת פיליפס (PHILIPS), רמינגטון, ועוד. סימן הזהיר שמופיע במרכז העיגולים הוא האות G (ג'י) באנגלית. המעוניין יכול להשיגו במספר טלפון 058/3239288.

יסוד היתר הוא לעשות רשת עבה, במכונה של הגר"מ גרוס הוא בעובי של 0.32 מ"מ, ובמכונה של 'גילוח כהלכה' הוא בעובי 0.37 מ"מ (קצת פחות מ-4 דפי נייר צילום), לעומת הרשתות השניות במחלוקת שהם בעובי של 0.05 מ"מ (כחצי עובי דף צילום). וכן שלא יהיה רווח גדול בין החריצים ברשת, כך שהסכין לא נוגע בעור, ולא חותך לגמרי את השערות צמוד לעור אלא משאיר משהו מהשערות, כהגדרת הגר"ש אלישיב זצ"ל שייסר בשיעור של 'כדי קריצת הציצור', כלומר שבהעברת יד בכיוון ההפוך מצמיחת השערות, מרגיש זיפים.

ולדעת הגר' מנשה קליין זצ"ל (משנה הלכות חלק ו סימן קנ), מותר לגלח במכונת גילוח, כי חלק התחתון שעומד במקומו אינו יכול לחתוך בלי העליון, ועיקר החיתוך על ידי העליון, ולכן אינו כותר ומותר, ומכל מקום יש לזהר משום מידת חסידות, או מראית העין, והקבלה.

9. מכונות גילוח כשרות

מעיד הרב אברהם אהרן י"ו שנעשתה בדיקה של הרשתות הכשרות על הרבה גויים בכל סוגי העור (לבנים ושחורים, צעירים וזקנים, עור רך ועור קשה), אופן הבדיקה היתה על ידי הקפת עיגול בכמה מקומות בפנים, וספרו את מספר השערות לפני הגילוח ואחרי ובכל סוגי הרשתות, לוודא שבכל מצב לא תהיה השחתת שערות ברשתות הכשרות, וכך הגיעו לעובי הרשת שזוא לא תוריד שערות בכל מצב. במערכת הכשרות לא סומכים רק על בדיקת היצרן, אלא חוזרים ועושים בדיקה נוספת בארבע נקודות בעובי של כל רשת ורשת, ובפועל מחזירים כ- 50% מהרשתות למפעל הייצור משום שאינו עבות מספיק.

הסיבה לבדיקה, כיון שהיה עדיין חשש, שמא יחתוך שערות מן השורש במקומות שהעור רך, כמו סמוך לשפם, או בעור שומני, וכן במריחת ג'ל טלק וכדומה, או בשערות דקות.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- השחתת תבער:** בתורה מוזכר פעמיים איסור השחתת הזקן, ופאת זקנם לא יגלחו, ולא תשחית את פאת זקנך. מכאן דורשת הגמ' במכות, שאין חייב אלא בגילוח שיש בו השחתה, דהיינו תער. אבל מותר במלקט ורהיטני לרש"י משום שאינו דרך גילוח, לרמב"ם משום שאינו משחית את כל השערה. וכן מותר ב'מספרים כעין תער' שאינו משחית את כל השערה.
- גילוח:** המגלח כל זקנו בתער עובר בחמשה לאוין, אחד המקיף ואחד הניקף, ולכן המגלח את עצמו עובר בעשר לאוין.
- מכונת גילוח:** לדעת רוב גדולי הדור אסור לגלח במכונת גילוח, שמשחית את כל השערה עד השורש כמו תער, ויש מקילים. ויש שטענו שגם המתיירים לא התירו במכונות גילוח של זמננו.
- גילוח כהלכה:** ניתן להשיג מכונות כשרות לכל הדעות, מכונת 'קייטק' בכשרות הגר' מרדכי גרוס, וכן יש סכינים בכשרות 'גילוח כהלכה' הגרש"א שטרן. והיסוד של היתר שבדקו עובי הרשת 0.37 מ"מ מ"מ 0.32 מ"מ ובודאות לא יתלוש שערות.
- משחה:** לדעת הבית הלל אסור להוריד זקן במשחה, אולם כל האחרונים לא חששו לדבריו ונקטו שמותר להוריד את הזקן במשחה, אף שיש בו השחתה אבל אינו גילוח. והזהיר הנועד ביהודה לא להוריד את המשחה על ידי סכין החותך, והורה הגר"ש אלישיב שאם יכול לחתוך תפוח הוא בגדר סכין, בפחות מזה מותר.
- מכונת תספורת:** אם מסדר את הזקן והשפם במכונת תספורת או בפאתר, אם יצמיד את הסכין הנעה לפנים, או מחזיקו ישר, הוא בכלל החשש של התרומת הדשן ואסור, ולכן היתר הוא רק כאשר מצמיד את החלק הקבוע לפנים.

נושא הגליון הבא:

'מעלת גידול הפאות והזקן'

הגליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"נ, לרפ"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'

'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המודר 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

מוקד הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי

קו הילכתא
02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגדרות, ועוד...

5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823